

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyiltér díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők,

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Uj iparvállalat Selmezbányán.

Magyarország évenként száz és száz millió koronával adózik a külföldnek a legkülönbözőbb iparcikkekért. Az ország népe évenként száz és százezer számra hagyja el a hazai földet s száll tengerre, hogy boldogulást, megélhetést keressen a földgolyó másik oldalán. Ez fényesen bizonyítja, hogy a magyar jó munkás, hogy a magyar iparcikkek, tekintve a magyar ipar fiatal korát, jök és versenyképesek.

Ezek a tények az ország szomorú közgazdasági állapotait jellemzik.

Hogy állunk e tekintetben városunkban.

Tény, hogy Selmezbánya valaha népes, gazdag, iparáról híres város volt.

Tény, hogy az újabb időkben Selmezbánya népessége csökken, gazdagsága el-
tűnt, ipara hanyatlak.

Ezek szintén szomorú tények, ezekkel szemben azonban nem hallgathatjuk el azt a biztató tényt sem, hogy azok, akiknek szíven fekszik e régi, híres kultur- és iparváros jövője, mindent elkövetnek, hogy a hanyatlást megakadályozzák. Köztudo-

mású, hogy szinte két évtizede küzd a város közönsége, a város vezetőivel az élen, azért, hogy belekerüljön a város az életet, forgalmat, haladást jelentő nagy vasúti forgalomba. Köztudomásu, hogy a közönség, csekély anyagi erejéhez mérten, sőt azonfelül is, megtesz mindent, ami a város emelését, erősítését előzza. Köztudomásu, hogy az idegenforgalom emelése céljából évekket ezelőtt nyaralót építettünk a Felsőróván; telkek és építőanyagok adásával, adóellen-
gedéssel könnyíti a közönség a magánépítkezést és az ipari vállalatok létesülését. Olyan tények ezek, amelyek kell, hogy bizalmat keltsenek, kell, hogy erőt adjanak a küzdéshez, amely nem lehet meddő.

Nem lehet meddő e küzdés már azért sem, mert köztudomásu az is, hogy városunk népe munkaszerető, jó munkás nép. A nők ma három gyárban dolgoznak kitartással, a munkaadók megelégedésére; a férfiak nagy része a nehéz bányá- és kohómunkát végzi, kisebb része gyári munkát végez és ipari műhelyekben talál foglalkozást.

A város nagy érdeke, hogy mentől több iparvállalat létesüljön a városban s most, miután nőket foglalkoztató gyár egy-

előre már elég van, olyan iparvállalatra van szükség, amely férfiakat foglalkoztasson.

Mult számunkban egy felhívást tettünk közzé, mely a magyar papsághoz van intézve s amelynek célja az, hogy magyar templomberendezési vállalatot létesítsünk.

Az eszme hazafias szempontból szép, közgazdasági szempontból hasznos s hogy keresztülvihető, erre garancia az, hogy épen a magyar papság köréből indult ki.

Hogy ez eszmét kellőleg méltányoljuk és megértsük, tudnunk kell, hogy Magyarország templomainak nagy része — katolikus, evangélikus, görögkatolikus, görögkeleti — külföldről behozott templomberendezési cikkekkel van berendezve, felszerelve. Tudnunk kell, hogy évenként négy-öt millió korona vándorol ki az országból e cikkekért és tudnunk kell azt is, hogy a külföldről bekerülő árucikkek nagyrészből selejtes árúk s egyházművészeti szempontból szinte értéktelenek.

Selmezbányán húsz év óta dolgozik egy templomberendező iparvállalat. Mint minden magyar iparvállalat, ez is küzd a forgó tőke hiánya miatt. Gyártmányai elsőrendűek s méltán vehetik föl a versenyt a külföld bármely hasonló iparvállalatának

Dalok az éjszakából.

1.

A lelkem többé nem szállhat utánad.
Sebes, szerelmesröptű szárnya béna,
Ólomsúlyával letörte a bánat.

Ugy-e, azóta kínoz, fáj az élet?
Ugy-e, hogy árván, egymagad boldogasz?
Ugy-e, körülte minden semmivé lett?

Ugy-e, a mult soha föl nem támad?
És, ugy-e, hasztalan a megbánás is?
Ugy-e, hogy a könny semmit meg nem válthat?

Őn hordozom a rámszakadt keresztet,
Tudom, hogy többé úgyse is megváltás —
S a lelkem már csak néha-néha reszket.

2.

Szíven találtak gyilkos, gonosz váddal,
Hogy megmérgeztem ifjú életed.
Hogy hitegettelek a boldogsággal
S a szenvedésből adtam csak neked.

Hogy kitégtem lelkedből a lángot
És ott hagytam a pernyét, salakot...
— Csak arról nincs szó, hogy én mennyi álmat,
Ah! mennyi büszke álmat siratok.

3.

Mindennap jobban halványul a szín
Valaha rózsás, nótás ajkamon.
És minden álmom temetőbe visz
És minden vágyam odávon.

Mindennap jobban foszlik a tudóm.
A dal, a nóta rég tilos nekem,
A szellőtől is óvni kell magam
Csüggedten, gyáván, betegem...

Mindennap újra végigszenvedem
Az én gyötrelmes boldogságomat
S a szélbe csókolom szerelmesen
Mindén halálos csókomat...

Mindennap újra végigálmodom,
Amit átéltem, minden bánatot.
És kiegyenlít minden szenvedést
A megnyugvás, hogy meghalok...

Mindennap kevesebb az értés,
Ritkább, nyugodtabb a szívdobbanás
S a lelkem hátrán halk fojtás remeg —
— Úram, ne hallja senki más!

Mindennap a végsőhöz közelebb,
Csak lelkemből van még itt egy darab.
Óh add, Úram, hogy észre se vegyék
Ezt a búcsúzó sugarat!

Mindennap fájna, még a sirban is,
Ha én okoznék másnak könnyeket.
Hisz mindig a más könnyét törültem
S magam zokogtam eleget...

Nil.

A kölesönkért feleség.

— Türtőztesse magát, Polláček ur, mondotta a bíró egy vadul gesztikuláló urnak, hiszen nem olyan súlyos az eset, amelyért törvényt áll. Mire való hát az a nagy izgatottság?

— Nem bírok magammal, tekintetes bíró ur, ha ezt az embert látom, felelte kékelt képpel Polláček Bernát s ujjával a panaszos felé bökött. Ó miatta kerültem ide. De ugy kell nekem. Megérdemelném, hogy fölakasszanak, nyársra húzzanak, hogy elevenen megstüssenek, mert nagyobb számár, mint én, nincs a világon.

— Elhisszük, Polláček ur, nyugtatta meg a bíró, de az nem tartozik ide. Ön idegen dolog szándékos rongálásával van vádolva. Beszélje el, hogy történt az eset?

— Hogyan történt? Majd elmondom. A Lusztig Dávid, aki most halálos ellenségem, valamikor testi-lelki jó barátom, már nem tudom,

gyártmányaiival, de boldogulni, legalább is úgy, amint azt a nagy közérdek megkíváná, nem tud. Ma 30—40 emberrel dolgozik, de dolgozhatnak 300—400 emberrel is.

Ez életrevaló, e közszükséget pótoló iparvállalat fejlesztését vették tervbe városunk vezetői s különösen Wilczek Frigyes gróf főispán, aki Hontvármegyének, a testvér törvényhatóságnak több előkelő közéleti férfit is megnyerte a hazafias és közgazdasági szempontból hasznos eszmének.

Selmecebánya valóban mintegy praedestinálva van fa- és műipari cikkek előállítására. Ezernyi ezer hold erdő borítja a város környékét s e hegyi népnek, a lakoságnak, akárcsak Tirolban, vérében van a faragászati hajlam. Innen magyarázható meg, hogy Krause József szobrász húsz év alatt mintegy 250 idevaló gyermeket tanított és képezett ki ez iparágban, kik ma másutt dolgoznak, osztrák vállalatoknál, osztrák földön nőtt fából, a magyar templomok részére.

Ha bármily aprólékos számitással, ha bármily szakértelemmel, sőt kereskedelmi tartózkodással nézzük is az új vállalkozást, ezt, nem tekintve a hazafias célt, föltétlenül hasznosnak és jövedelmezőnek találjuk.

Kellő mennyiségű jó munkaanyag, olesó és jó munkaerő s megfelelő szakértő vezető áll rendelkezésre és emellett a vállalat cikkeinek piaca is megvan, mert kétségtelen, hogy ha jó, egyházművészeti szempontból kifogástalan, sőt értékes templomberendezési cikkeket tudunk előállítani, itthon az országban és olesóbban adhatjuk, mint a külföld adja nekünk — kétségtelen, hogy nem lesz az a magyar templom, amely Ausztriából, Németországból szerezzék be oltárát, szerezzék be oltárait Szent Istvánnak, Szent Imrének, Szent Lászlónak s többi dicső magyar szentjeinknek szobrait.

A hazafias és egyházművészeti szem-

pontból fontos, közgazdasági szempontból hasznos vállalkozás élén Wilczek Frigyes gróf Hontvármegye és Selmecebánya város főispánja áll. Azok közül, akik mellé sorakoznak a vármegyéből és Selmecebányáról, ugyszintén a környékbeli hazafias papság közül, felemlítjük a következő neveket. A megyéből Jankovich Béla Ipoly-ság képviselője, gróf Wilczek Vilmos, gróf Oberdorff Hugó, gróf Somssich Ödön, Szokolyi Alajos nagybirtokosok, Halmay László főszolgabíró. Selmecebányáról Czobor László képviselő, Horváth Kálmán polgármester, Farbaky István miniszteri tanácsos, Fodor László dr. főiskolai rektor, Händel Vilmos evang. főesperes, Király Ernő, Rauchsauer József dr. főgimnáziumi igazgatók, a környékbeli papság köréből Machovich Izidor apátkanonok, Báthy László prépost-plébános, Haverla József plébános. Vannak többen is alapítók, de elég ennyi is, hogy láthassa mindenki a vállalat komolyságát, pártolásra érdemes voltát.

A részvénytársaságot az alapítók egymillió korona részvénytőkével szándékoznak megalakítani s hogy mentől többen résztvehessenek a hazafias magyar vállalat létesítésében, kétszáz, száz és ötven korona névértékű részvényeket bocsátanak ki.

A vállalat működési körébe veszi templomok építését, restaurálását, teljes berendezését, festését, oltárok, szöszöcek, szobrok stb. készítését művészi kivitelben.

A részvényjegyzésre való felhívásból kiemeljük a következő pontokat:

A társaság 1000 darab egész, 1000 darab fél és 4000 darab negyed, névre szól részvény kiadásával alakítatik meg 500 000 korona alapítókéval. A részvények névértéke 200 korona, miért is egész részvényért 200 korona, fél részvényért 100 korona, negyed részvényért 50 korona és a törvényes bélyegilleték és alapítás költség fizetendő.

A részvényalírási határidő 1911. évi szeptember hó 1-én lejár. A részvényalírási határidőt azonban az alapítók 1911. évi december hó 31-ig meghosszabbíthatják, mely körülményről a részvényjegyzők a hírlapok útján legkésőbb 1911. évi augusztus hó 15-ig értesítenők.

A részvények jegyzése alkalmával a jegyzett részvények névértékének 30%-a készpénzben lefizetendő. A részvények névértékének további

20%-a a részvénytársaság megalakulását kimondó közgyűlés napjától számítandó 60 nap alatt, a részvénytőke ezután még hátramaradó utolsó 50%-a, valamint törvényes bélyegilleték és alapítási költség címén részvényenkint és pedig: egész részvény után 10 korona, fél részvény után 5 korona, negyed részvény után 3 korona az alakuló közgyűlés napjától számított hat hónapon belül az alakuló közgyűlés által megállapított helyen fizetendő.

Az alapítókat ezen részvénytársaság alapításából kifolyólag semmi néven nevezendő költség nem terheli.

Az alapítók csak azon összegekért vállalnak felelősséget, melyek a Selmecei Takarékpénztár Részvénytársaság, Selmecei Népbank Részvénytársaság, avagy a Selmecebányai Kereskedelmi és Hitelintézet Részvénytársaságánál fizetettnek be, miért is felkéretnek a részvényjegyzők, hogy a jegyzés alkalmával fizetendő összeget csak a fent említett három pénztár valamelyikéhez juttassák.

A magyar fürdők ügye.

Irlta: **Bókay Árpád dr.**
udvari tanácsos.

Az ásványvizeknek és fürdőhelyeknek közegészségügy is nemzetgazdasági jelentősége annyira el van ismerve, hogy annak hosszú bizonyítását fölöslegesnek tartjuk.

Évenként ezer és ezer beteg nyeri vissza egészségét s ezzel együtt életkedvét, munkaerejét ásványviz és fürdőkúrák által. Olyan tényezők ezek az orvosi tudomány gyakorlati alkalmazásában, melyeket mással pótolni teljes lehetetlenség.

Korunk dicső jelszava, a humanizmus, egyenesen megköveteli, hogy a nép mentől szélesebb rétege számára hozzáférhetővé tegyük az ásványvizekben és a fürdőkben rejlő gyógyító kincset. Már ennek a szempontnak is elegendőnek kellene lennie arra, hogy a törvényhozás és a kormány kötelességének tartsa, hogy ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozzék, hogy a magyar ásványvizforgalmat és a hazai fürdőhelyek fejlődését minden rendelkezésre álló eszközzel, még áldozatok árán is előmozdítsa.

De van a kérdésnek egy másik oldala is, mely még fokozza, megkétszerezi az ügynek jelentőségét s ez a nemzetgazdasági szempont. Kétséget nem szenved, hogy a közegészségügy javítását is elsősorú közgazdasági érdeknek tekinthetjük, mert minden szellemi és fizikai munkának alapföltétele a jó egészség. De midőn ügyünknek köz-

eljön hozzám s azt mondja, hogy meg akarja valamivel lepni a feleségét a születése napjára.

— Szép tőled, mondok és találtál már alkalmas ajándékot?

— Találtam, felelte Lusztig. Le fogom titokban lefotografáltatni. Ez nem kerül sokba s nagy örömet fog neki szerezni.

— Te meg vagy bolondulva, feleltem, hogy lehet valakit titokban lefotografáltatni?

Lusztig ravaszul mosolygott s azután így szólt:

— Nem vagyok én bolond. Tudom, hogy nem lehet valakit titokban lefotografálni. Azért jöttem hozzád.

— Hozzám? Minek?

— Add kölcsön a feleségedet.

— Dávid, te mégis csak meg vagy bolondulva, mondok, mert ha jó barátom vagy is, csak nem adhatom kölcsön a feleségemet? Nincs igazam, bíró ur?

— Igaznak igaz, de talán nem tartozik ide.

— Nagyon is idetartozik, hiszen abból lett a baj!

— Hogyan? Csak nem haragudott meg érte, hogy nem adta neki kölcsön a feleségét?

— De hiszen kölcsön adtam neki!

— Lehetetlen.

— Ugy éljek, mint hogy kölcsönadtam. Azt mondta, hogy majd lefotografáltatja a feleségemet, aztán kivágja a képből a fejét s odaragasztja a helyére egy régi képből a saját feleségének a fejét. Mit szól ehhez, bíró ur?

— Bolond dolog. És ön valóban odakölcsönözte neki a feleségét?

— Mit tehettem volna? A Lusztig olyan szépen kért, aztán megesküdött, hogy hiánytalanul fogja hazaszállítani, hát megtettem neki ezt a szívességet.

— Furcsa. nagyon furcsa!

— Kérem, csak most jön az igazi furcsaság! (Egy hang a közönség sorából: Halljuk!)

— Kíván talán zárt tárgyalást?

— Fölsőleges. Ne tessék félni, nem olyan furcsa, amilyenek a tisztelt publikum gondolja.

— Akkor beszéljen tovább.

— Két hét mulva elmegyek az én kedves jó barátomhoz, Lusztig Dávidhoz, hát látom, hogy ott függ a felesége szép aranyos rámában a falon. Nézem, nézem a képet, egyszer csak azt mondja Lusztigné:

— Különös, milyen sokra vitte már a tudomány. Képzeld csak, Polláček ur, a fotografus nem is látott engem, mégis milyen nagyszerűen

eltalált. Nézze csak, mennyire hasonlít hozzám. Az arc, a kéz, a láb . . .

— Lusztigné asszony — mondok — maga idegen tollakkal, akarom mondani, idegen kezekkel és lábakkal ékesíti magát. Az arc a magáé, az igaz, de ami azon alul van, az a feleségemé, ha tudni akarja.

— Ostoba beszéd, — felelte Lusztigné. — Én vagyok az tetőtől-talpig.

— Hiszen maga ezzel a széles termetével rá sem fért volna a képre, — feleltem vissza, de akkor már olyan dühös voltam, hogy nem bírtam magammal s fogtam a képet és a földhöz vágтам.

A járásbíró Polláček Bernátot, idegen vagyon rongálásáért, tíz korona pénzbüntetésre ítélte. És Polláček, aki az ímént maga beösmerte, hogy a számaróságáért akasztófát érdemelt, a tíz koronát is sokallotta és föllebezett.

gazdasági jelentőségét hangoztatjuk, nem ezt értjük rajta, hanem a szoros értelemben vett financiális érdekeket. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy a hazai ásványvízforgalom és fürdőhelyeink fokozatos fejlődésével szoros kapcsolatban állanak az ország közlekedési vállalatának üzleti, ipari és kereskedelmi virágzása, a fürdőhelyek környékén lakó, többnyire szegény nép kereseti viszonyai és amit talán első helyen kellett volna említeni, az idegenforgalom emelkedése, mert ez pénzt hoz be az országba.

Ezzel az üggyel kapcsolatban óriási pénzforgalomról van szó, amelynek értékét csak hozzávetőlegesen lehet megbecsülni. Ennek az évenként ismétlődő, milliárdok kivevő pénzforgalomnak a haszna csak kisebb részében esik az ásványvíz és fürdőtulajdonosok javára, nagyobb részén mások osztoznak, akik között, az adóbevételek szaporodása révén, nem utolsó helyen áll maga az állam.

Ami pedig az idegenforgalmat illeti, ki tagadhatná, hogy azok a gyógyító fürdők, amelyeknek hírneve messze külföldre is eljut, valamely ország idegenforgalmának leghatalmasabb rugói és előmozdítói. Erre nézve számtalan bizonyítékot lehetne felhozni.

Hiszen nálunk is; ami gyógyhelyeinken is van valamely idegenforgalom, de ami idegenforgalmunk Ausztria idegenforgalmának a tízedrészét sem éri el. Pedig nálunk is vannak világhíre érdemes gyógyhelyek, páratlanul álló természeti szépségek és ritkaságok. A legszomorubb ránk nézve, hogy Ausztria idegenforgalmának legnagyobb kontingensét éppen mi magyarok szolgáltatjuk. Az összes magyar fürdőnek csak néhány ezerrel van több vendégük, mint amennyi hazánkból Ausztriába vándorol. Ehhez a rengeteg számhoz még hozzá kell vennünk azokat a honfitársainkat, kik Svájcba, az északi és keleti tengerre, vagy más külföldi gyógyhelyekre mennek. Ezeknek a számát nem tudjuk megállapítani, mennyiségileg talán nem is nagy, de tekintettel ennek a közönségnek a minőségére, kétségtelen, hogy az országra nézve ezek is nagy veszteséget jelentenek. Hogy ez az óriási kivándorlás mit jelent az ország pénzügyi mérlegében, bővebben magyarázni fölösleges.

Nagy nemzeti mulasztást követnénk el, ha minden eszközt meg nem ragadnánk, hogy ezen a helyzeten lehetőleg változtassunk, enyhítsünk. A mulasztás annál nagyobb hiba volna, miután kezünkben van a módja annak, hogy ezt a külföldre özönlést korlátozzuk s azzal szemben tekintélyes idegenforgalmat teremtsünk. Hazafias szövegekkel nem értünk el semmit, mert azoknak hatásuk sincs. Ezen a bajon csakis saját fürdőhelyeinknek gyors és intenzív fejlesztése segíthet.

Az ok nem abban rejlik, mint azt sokan elítélésből és elfogultságból hirdetik, hogy a hazai fürdők kényelmetlenek és drágák. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert hazai gyógyhelyeink, igazságos összehasonlítás mellett, nem drágábbak, mint a külföldiek és vannak közöttük olyanok, amelyek, kényelem tekintetében is, a kor színvonalára emelkedtek. A baj oka abban rejlik, hogy hazai gyógyhelyeink nincsenek eléggé kiépítve, kifejlesztve, ugyszólván félbenmaradtak, miután az első befektetések nem hozták meg a jogosan várható eredményt. A tulajdonosok, legszerényebb várakozásukban isesalódva, visszariadtak a további befektetéstől s innen származik az a nem előnyös helyzet, hogy nálunk sok az apró fürdőhely, de igazán nagyszabású gyógyhely, mely lársadalomilag is vonzaná a közönséget, kevés van az országban.

Hazai fürdővállalataink, részben a szezon rövidsége, részben a kezelési költségek nagysága, továbbá a közterhek súlya alatti, nem fejlődhetnek kívánt mértékben. Ezen az akadályokon kell segíteni s azonnal új életre fog ébredni az ellankadt vállalkozási kedv.

A szükséges segítséget csak az állam nyujt-

hatja és pedig már évek óta előkészítésben levő forrás-és fürdőtörvény gyors megalkotásával.

Egy olyan törvényt kell alkotni, amely magába foglalja mindazt a védelmet, mindazt a támogatást, melyet az állam a hazai ásványvizeknek és fürdőknek nyújthat. Új, szerves törvényre van szükség, amely szabályozza az ásványvizek forgalombahozatalának föltételeit, megvédi területeiket és biztosítja a tisztességes ásványvízkereskedelmet a tisztességtelen elemek betörése ellen, akik másoknak óriási munkával, kitartással, szorgalommal és rizikóval szerzett jó hírnevét megromlant, másokaknak erkölcsi tőkéből jogtaian hasznot húzni törekcsenek. Az alkotandó törvényben meg kell jelölni mindazokat a kedvezményeket, amelyeket az állam a gyógyhelyeknek nyújthat és nyújtani hajlandó.

Különösen súlyt helyezünk a financiális természetű kedvezményekre, nevezetesen az adóterhek könnyítésére, mert leginkább ezektől várjuk és reméljük, hogy a nagytőke figyelmét a fürdővállalatokra tudjuk irányítani. Csak nagy tőkével rendelkező vállalkozók tudják hazai fürdőinket odafejlesztetni, hogy a modern igényeknek megfeleljenek és legalább még egyszer akkora befogadóképességgel bírjanak, mint jelenleg.

A szóbanforgó törvény megalkotásában magasabb állami szempontokból kell kiindulni. Az a gondolat vezesse a kormányt és a törvényhozást, hogy itt nem egyesek helyzetének a könnyítéséről, hanem nagy, országos érdekekről kell gondoskodni. A nagy nemzeti céllal arányban kell lennie az alkalmazandó eszközöknek. Törpe, kicsinyes eszközökkel, szűkkeblűen megszabott, látszólagos kedvezményekkel ezt a kérdést megoldani nem lehet.

Selmecei strófák.

*Kipi-kopi elutazott
Messze, délvidékre,
Mókáságnak, tarkaságnak
Egyelőre vége.
Szomorú, bús, csöndes ember
Irja most a strófát;
Igazság lesz mindig benne,
De kevés bohóság.*

*Szerelemről, édes lányról
Nem zeng az én lantom.
Ha egy emlék szivembe száll,
Halkan elsőhajtom.
Olyan vagyok, mint az öreg:
Csak a múltban élek.
Nem izgatnak magas tervek,
Ábrándok, remények.*

*E lírai bevezető
Legyen megbocsátva;
Térjünk át most valamilyen
Városi újságra.*

*Selmeceánján új gyár készül,
Oltárgyár a neve,
A részvénynek — nagy eredmény!
Elfogyott már fele.
Dicső hősök, jegyezzetek
Száz, százötven részvényt
S a városi hatósághoz
Irjátok a kérvényt.*

*Jó termésnek, sok reménynek
Hogy örültünk nemrég!
Ma a vérmes remény immár
Szomorú, bús emlék.
Meleg napok után jöttek
Nedves, hideg napok
S a bab, krumpli virágjában
Szépecskén elfogyott.*

*Hol is legyen az új szálló,
A modern, egyetlen.
Vitakoznak rajta sokan
Majd minden egyletben.
Lent-e, fönt-e, a közepén —
— Ma egyéb se hallszik —
S a sok szép terv, mint annyi más,
Lassacsckán elalszik.*

*S ez utolsó strófa most még
Miről szólna másról?
Ha nem a szép, modern, fényes
Városi kórházról.
Mindig üres, csakúgy hereg,
Nincsen benne sohse beteg
S ha évenként egy akad,
Az biztosan — kimarad. —*

HIREK.

— **Áthelyezés.** A király *Flórián Gerő* selmeceányai kir. járásbíró, a saját kérelmére, a szamosújvári kir. járásbíróshoz helyezte át. Egy ritka munkabírású, finom modorú ember, nagyképzetségű, jeles bíró távozik a személyében Selmeceányáról. Találjon új állomásán kiváló képességeinek ambíciójának megfelelő munkakört!

— **Galamb Ödönt,** az ág. hitv. ev. tanítóképző fiatal tanárát, ki két hónappal ezelőtt szerezte meg oklevelét, a budapesti kir. magyar tudományegyetemen a bölcsészettudományok doktorává avatták.

— **Huszonötéves találkozó.** A selmeceányai ev. lic. főgimnáziumnak azok a tanulói, akik 1886-ban tettek érettségi vizsgálatot, június 2-án huszonötéves találkozóra jönnek össze Selmeceányán. A találkozó elnöke *Boóczky Béla* brassói mérnök.

— **Egy járásbírósi jegyző fegyelmi ügye.** Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy *Kiss Endre* volt selmeceányai kir. járásbírósi jegyzőt, hivatali mulasztás s állásával össze nem férő magaviselete miatt, az ipolysági kir. törvényszék, mint fegyelmi bíróság, 500 korona pénzbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte. A bíróság kimondta, hogy *Kiss* méltatlan arra a tiszteletre és bizalomra, amely őt, mint a bíróság tagját, megilleti.

Szombaton, e hó 20-án került *Kiss* ügye a kir. tábla fegyelmi bírósága elé. A fegyelmi bíróság, *Gleichmann Lajos* dr. védő felszólalása után, megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét s a vádlott jegyzőt összesen 650 korona pénzbírságra ítélte és elrendelte, hogy *Kiss Endre* járásbírósi jegyző hivatalába *visszahelyeztessék*.

— **Rajzkiállítás.** Folyó évi június 4-én, 5-én, 6-án, és 7-én, délelőtt 9 órától délután 5 óráig, rajzkiállítás lesz a lic. főgimnázium rajztermében, a tananyag és a tanmenet részletes feltüntetésével. A szülőket és az érdeklődőket szívesen látja az intézet igazgatósága.

— **Majális.** A lic. főgimnázium majálisa folyó hó 30-án, kedden lesz a Rónán. Ha rossz lesz az idő, június 1-én. A meghívókat a napokban küldte szét a rendezőség.

— **A polgári társaskör** e hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlését a saját helyiségében. Az egyesületnek 1910. év végén 131 rendes és 14 kültagja volt, az 1910. évi bevétel 2492 K 25 fill és a kiadás 2106 K 17 fill. tett ki, pénztári maradvány 386 K 08 fill. Az 1911. évre 2867 K bevételt és 2560 K kiadást irányoztak elő; elhatározták, hogy egy új billiárd szereztesse be és hogy a tagdíjhátrálékokos a körből kizárassanak, ha régebbi hátrálékaikat ki nem fizetik. A f. évre esedékes öt részjegy kisorsoltatott és pedig a 14., 21., 28., 49. és 67. számú, melyekre nézve kimondta a közgyűlés, hogy a részjegyek bevónása mellett a tulajdonosoknak az 50 korona kifizetendő. A köri könyvtár rendezéseért az elnöknek, a teljes leltár felvételeért a szertárosnak és a számadások pontos és buzgó vezetéseért a pénztárosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. A megejtett tisztújítás eredménye a következő: **Elnök:** Horváth Kálmán polgármester; **alelnök:** Greguss Antal; **pénztáros:** Binder Antal; **jegyző:** Murányi Károly; **könyvtáros:** Pleuka Antal; **háznagy:** Kadlec Antal. **Számvizsgálók:** Millenovich Ferenc, Nikl János és Szitnyai Kornél. **Választmányi tagok:** Arthold Géza, Altman Imre, Bachraty József, Dr. Balás Hugó, Csányi Ottó, Dobó Sándor, Fizély Károly, Hlavathy József, Haverla József, Jahn Vilmos, Kuti István, Lesztvánszky József, Liha Antal, id. Osvaldt Gusztáv, Papp György, Platthy Antal, Sümegh János, Székely Vilmos, Sztancsay Miklós, dr. Ungár Káimán Vajgel János, Velics György, Zólyomy Imre és Zupka József. Az ülés végén Szabó Antal kir. főállatorvos indítványára az egylet elnökségének, tisztikarának és választmányának, önzetlen és buzgó működésükért elismerés szavaztatott, mire az elnök az ülést, a nagyszámban jelenlevők lelkes éljénzése mellett, berekesztette. Este a kör helyiségeiben kedélyes vacsora volt, melyen sok szép beszéd hangzott el és a társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **Évzáró vizsgák a r. kath. elemi iskolában.** A selmecbányai r. kath. elemi leányiskolában az évzáró vizsgálatok sorrendje a következő: június 12. d. e. 9 órákor az óvóban, június 12. d. u. 2 órákor az A I. osztályban, június 14. d. e. 8 órákor az elemi II. osztályban, június 16. d. e. 8 órákor az elemi III. osztályban, június 16. d. u. 2 órákor az elemi B I. osztályban, június 17. d. e. 8 órákor az elemi IV. osztályban. Június 21-én, d. e. 7 1/2 órákor, a szt. Katalin-templomban Te Deum.

— **A selmec-városi ág. hitv. ev. iskolák évzáró vizsgálatainak rendje az 1910/11 tanévben:** május 25. délután 2 órákor: Kisbánya, június 8. délelőtt 8 órákor: Hodrusbánya, június 12. délelőtt 8 órákor: Bélabánya, június 13. délelőtt 8 órákor: felsőleányiskola, június 18. délután 2 órákor: Erzsébet-utcai iskola (Klein), június 19. délelőtt 8 órákor: Jaeger iskolája, június 20. délelőtt 8 órákor: Laczó Dániel, június 21. délelőtt 9 órákor: magánvizsgálatok.

— **Városfejlesztés.** Megbízható forrásból úgy értesülünk, hogy a városi hatóság a piacot, már a jövő évtől kezdve, az alsó-utcába szándékozik lehelyezni. Ennek a természetes következménye az lesz, hogy a kereskedők s az iparosok lefelé fognak gravitálni. Itt van a cipőgyár, ide készül az inggyár, ide tervezik a vígadót s a szállót is s így a város mostani központja s a felsőpiac környéke teljesen néptelen, elhagyott és csöndes marad. Legfeljebb éjjel lesz zajos, ha egy — egy kurjantás adja majd a tudunkra, hogy van még élet — Selmecbányán is.

— **Lelkészbeiktatás.** A nagyszalotnai ág. hitv. ev. egyház új lelkészét, *Bázik Mihályt*, a liceum volt növendékét, folyó hó 25-én, áldozócsütörtökön, nagy ünnepséggel iktatták be hivata-

lába. Legyen a magyarságnak, a magyarosodásnak lelkes híve, buzgó apostola s ha ez lesz, a régi alma mater mindenkor büszke lesz volt növendékére.

— **Helyreigazítás.** A selmecbányai kir. kath. főgimnázium tanulóifjúságának ez év február 18-án tartott hangversenye alkalmával Grillusz Emil főbányatanácsos, bányagazgató úr neve, ki felülfizetesként 6 koronát küldött be, a felülfizetők névjegyzékéből tévedésből kimaradt. Ezért a felülfizetőnek szives elnézését kéri s az adományért utólag mond köszönetet a főgimnázium igazgatósága.

— **Mi lesz a vasúttal?** A hontnémeli-selmecbányai vasút ügye, amint budapesti nyelven mondani szokták, alighanem befagyott. Mint értesülünk, a kiküldött vasúti szakértő csak 4500 vaggon forgalmat állapított meg, arra pedig, hogy a vasút megépüljön, legalább is 12 ezer vaggon forgalom kellene. Ebből az okból nem ajánlotta a vasút kiépítését. Hieronymi kereskedelmi miniszter halála után Lukács László vette át a miniszterium vezetését. Lukács régi jóbarátja városunknak s így nem hisszük, hogy a vezetőkörök kérése elől elzárkózzék, annál is inkább nem, mert ez a vasút hovatovább elodáztatatlanná kezd válni s tőle függ a város egész existenciája. Ezt pedig egy nagyszabású államférfiúnak figyelembe kell vennie s a tervet a leghathatósabbban kell támogatnia. Fáradhatatlan képviselőnk s agilis polgármesterünk, kikenél jobban senki sem viseli szívén e város ügyét, haladását és boldogulását, bizonyára meg fogják találni a hozzávezető s eredményre vezető utat.

— **Vízvezetési ügyek** e. multheti cikkünkre az illetékes fórumtól választ kaptunk, melyet azonban, tekintettel lapunk terjedelmére, csak a jövő vasárnapi számunkban közlünk.

— **Városunk szálloda-ügye.** A selmecbányai kereskedők ipartársulata ma egy hete tartott rendkívüli közgyűlésén a szálló ügyét megvitatta s tanácskozási eredményét a júniusi törvényhatósági közgyűlés elé fogja terjeszteni.

Dr. Beer, Brünn városának tiszti főorvosa, megállapította: Nagyon előrehaladt koru egyéneknél, akiknek szabálytalan székeléssel kell megküzdeniök, a természetes **Ferencz József**-kesevíviznek már 8 napon át tartó használata (naponként 3 evőkanállal) a kívánt, maradandó könnyebbulést előidézti. — Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési-igazgatóság Budapesten.

— **A „Főiskolai Ifjúsági Zenekör első bemutatkozása.”** Városunk ezen legifjabb egyesületének erőre valló szárnybontása f. hó 20-án nagy meglepetésben részesítette a jelenvoltaikat. Tudtuk, hogy főiskolánk ifjúsága kiváló zenei kvalitásokat rejteget magában, de hogy a zene Múzsájának bemutatott ezen zsengeje annyira talpraesett legyen s oly előkelő magaslaton álljon, azt öszintén bevallva mégsem reméltük. Kár, hogy a falragaszokon való hangverseny-behargozás a személyes meghívókhöz szokott közönségünk nagy részének figyelmét kikerülte. A sikerült változatossággal összeállított műsor első száma Schubert «Varázshárfája» volt, amelyet a harminc tagból alakult zenekar, Till úr karnagyi pálcája alatt egybevágó, szépen színezett előadásban juttatott érvényre. A második számot Körchner «Mebántott a rózsám nagyon» c. férfikarát tizenegyet egyenruhás bányász mérnök-hallgató, Fullajtár ur vezetésével, szabatos énekudással mutatta be. Az újdonság varázsával hatott a harmadik szám, Schöffler «Pósta az erdőben» c. intermezzója, amelynek magántrombitaszólamát a vonós ötös-

diszkrét kísérte mellett a Klernecke erdőm érnök-hallgató úr művészi vére valló nyugodtsággal, ügy és biztos intonációval adott elő, oly zajos hatást kelte, hogy a kedves dalt még is kellett ismételnie. A negyedik szám újabb csodálatot öbresztett, mert Till, Hoznek, Fullajtár urak a kamarazenében való jártasságukat, Schubert Ferencnek, a napról-napra jobban méltatott beethoveni mélységű lüángésznek, egyik vonóshármasában ragyogtatták. Oly kitűnően interpretálták a műben rejlő klasszikus szépségeket, hogy a közönség szinte lélekzetét visszafogta, áhítatos csendben, ami sajnos, hangversenyinken nem igen divat, hallgatta végig a műremeket. Az ötödik szám Zöllner: «Éllap» nevű humorisztikus férfikara volt, amelyet a közönség tapsviharral fogadott; a dalosok egy régi német bányászadal előadásával hálálták meg az újrázást. Bayer «Babatünder» c. balletzenéjéből összeállított, remekül előadott zenekari egyveleg rekesztette be a minden tekintetben izléses és sikerült műsort, azaz berekesztette volna, ha a hálás közönség kedves erőszkodással nem szőlította volna még az emelvényre Popescu bányász mérnök-hallgató urat, aki behézlőg, bársonyosan lágy lírai tenorjával a műsoron kívül magyar népdalokat adott elő, amelyeket Fráter Lóránt módjára, sajátmaga kísért hegedűszóval. Ha tánc nem következett volna, talán még most is gyönyörködtetné a műélvezetben telhetetlené vált közönséget. Reméljük, sőt elvárjuk, hogy a «Főiskolai Ifjúsági Zenekör», amely rendszeres próbák után és gondosan összeállított műsorral minden bizonnyal eléri a művészi nivót, a jövő szezomban minél gyakrabban lép a nagy közönség elé, mert zenei élvezetekben szükölködő városunkban nemcsak házigyótló, de a többi városi zeneegyletekkel vállvetve kultúrmissiót teljesíthet. Lelkes örömmel kiáltjuk oda a fiatalos erőtel duzzadó egyesületnek: For ewer! (bn).

— **Aurora.** Érdekes és változatos tartalommal jelent meg az «Aurora» új — kilencedik — száma. Relle Pál folytatja Budapest revízióját, hat eredeti tollrajzzal tarkított cikkében. Rostand hájos egyfelvonásosa, a «Két Pierrot, vagy a fehér vacsora» Kosztolányi Dezso kitűnő fordításában befejeződik e számban. Bölöni György a Nyolcak közül Pór Bertalant ismerteti, Pogány József a királyról írt érdekes tanulmányt, Lovászy Károly ötletes, aktuális strófákat mond a hét eseményeiről. A gazdagon illusztrált Hét rovat csupa friss művészeti, társadalmi és politikai eseményről számol be. A Szemle rovatban Hevesi Sándor Kosztolányi Dezso új kötetét ismerteti, Bálint Lajos Novelliról írt érdekes megfigyeléseket. Gazdag és érdekes közzgazdasági rovat egészíti ki a számot, mely 30 fillérért minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben kapható. Az «Aurora» előfizetési ára egy évre 14 korona, félévre 7 korona. Mutatványszámot készséggel küld kívánatra a kiadóhivatal (VIII., Főherceg Sándor-tér 3.).

— **Meglepi egyszerűséggel** állíthatunk manapság egy tányér legfinomabb, kész huslevest elő: a Maggi-féle kockát leöntjük forró vízzel! Egy kocka csak 5 fillérért kerül és egy tányér (1/4 liter) kész húslevest ad. A bevásárlásnál ügyeljenek a «Maggi» névre és «keresztesillag» védjegyre. Más kockák nem a Maggi cégtől származnak.

— **A Delta diadala.** A «Delta» kerítkezésre alkalmas elsőrendű sodronyfonat. Ezt a «Delta» fonatot egy kiváló, régen elismert hazai cég Kollerich Pál és fiai gyártják és szállítják. A «Delta» egyetlen szegéllyel ellátott, bekerítéshez alkalmas anyag, mely kifizetés után teljesen sima, erős, alakját nem változtatja. Azért a legkeresettebb sodronyfonat. Különösen alkalmasszóló-, gyümölcs-, és konyhakertek, gazdasági udvarok bekerítésére, legbiztosabb védelem vadkárok ellen. Két minő-

ségben és 6—6 féle huzalvastagságban kapható, különféle szélességekben. Kimerítő ismertetéssel és mintákkal, árjegyzékkel készségesen szolgál: Kollerich Pál és fiaj első magyar sodronyszövet-, fonat-és szitaáru gyára Budapesten IV. Ferenc-József-rakpart 21.

— Kereskedőink és iparosaink figyelmébe.

Az a körülmény, hogy Magyarországon a levelező közönség levélpóztai küldeményeinek burkolására különböző nagyságu és alaku borítékot használ és a kereskedők a borítékok cím és hátoldalára minden rendszer nélkül alkalmaznak cégnyomást, reklámábrákat vagy hirdetések, a rendeltetési helyet hol a boríték közepére, hol annak alsó részére írják és a bérmentesítésre szükséges frankójegyeket is a boríték címlapjának különböző részeire, sőt elég gyakran a hátoldalra ragasztják: a postai kezelést már régebb idő óta hátrányosan befolyásolja.

A különböző nagyságu és alaku boríték használatának és a frankójegyeknek minden rendszer nélkül való felragasztásának hátránya már a frankójegyek értéktelenítésénél érezhető, olyannyira, hogy a bélyegzőgépek használata hazánkban éppen ezekből a körülményekből folyólag illuzóriusú vált vagy legalább a kívánt eredménnyel nem jár azért, mert megelőzőleg a leveleknek nagyság szerint való osztályozása és a rájuk ragasztott frankójegyek alkalmazási helyének megfelelő rendezése szükséges. A cím nem egyöntetű alkalmazása és a rendeltetési helynek rendszertelen feljegyzése a boríték különböző részein a levelezés irányítását nehézkessé és lassuva teszi nemcsak a felvevő hivatalnál, de különösen a mozgópostáknál, ahol e munkát menet közben kell végezni. De hátrányosan befolyásolja a rendeltetési helyen a kézbesítésre való előkészítést, a levelezésnek a kézbesítő körök szerint való szétosztását és rendezését is.

Ebből az okból igen kívánatos lenne, hogy a kereskedő és iparos urak, legalább a kereskedelmi-levélezés burkolására, lehetőleg egyenlő nagyságu és alaku borítékokat használjanak, ezeken a borítékokon a frankójegy felragasztására előírt hely a címlap jobb felületi felső részén nyomdailag megjelöltessék, a cégnyomás és reklámábrák a boríték címlapján lehetőleg csak a felső bal felületi részen alkalmaztassanak és a rendeltetési hely feljegyzésére legalkalmasabb hely, a boríték jobb felületi alsó részén, nyomdai uton vonallal megjelöltessék.

— Nem akarunk náthások, rekedtek, elnyálkásodottak lenni, nem köhögünk, nem vagyunk gyengéek, idegesek, mi Feller-féle „Elsafluidot” használunk, mely izületi fájdalmak, gyulladások, szemgyengeség, fejfájás ellen is kitűnő. Próbátudatja bérmentve 5 korona. — Gyomorfájás, vese-égés, étvágytalanság, hányási inger, felbőgös ellen a Feller-féle hashajtó „Elsapilulák” segítenek. 6 doboz bérmentve 4 korona. Mindkét szer valódi csak Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica Centrale 126. sz. (Zágrábmegye).

Az új **Palace-szálló** most nyílt meg a Rákóczi-ut és Csokonai-utca sarkán, tehát Budapest egyik legjobb helyén, a villamos fővonalak mentén, közel a színházakhoz és pályaudvarokhoz. Művészi izlésű, mintaszerű berendezésű és a lehető legnagyobb kényelmet nyújtó ez az új szálló, angol stílusú hallja is megkapó. Van külön reggeliző terme, étterme, grillroomja (söröző). A hatemeletes épületben 150, kizárólag utcai szoba van, legtöbbje erkéllyel és fürdőszobával, egyes vendég részére is, melyek higiénikus tekintetből kifogástalanok. A Palace-szálló szobái elegáns művészi butorzatokkal, perzsa szőnyegekkel a legotthonosabb benyomást teszik. Mindenikben van hideg és meleg vízvezeték, központi fűtés. Közös célokra szolgál a pompás olvasóterem, a társal-

gók és az első emeleten levő függőkert. A szálló, mely Rendes Szidor vezetésével áll s melyben az étterem vezetőjeként egy elsőrangú szakember, Unterreiner János, az ismert nevű alsó-tátrafüredi vendéglős szerepel, kétségtelenül Budapest legtekintélyesebb szállója, amely a leghíresebb külföldi szállóval fölveheti a versenyt. Árai mindamellett legméltányosabbak, mert egyes szobák már 4 koronától és — mint kitűnő újítás — teljes penzió már 10 koronától feljebb kapható naponként.

— Székely-féle javaslat és a jogi vizsgák.

Mint hogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbelépéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szeminariumhoz (Kolozsvár, Bolyai-u. 3. sz.), melynek segítségével hat hét alatt lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszer-változások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kiköleszözi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid reaktuláló kurzus során megkésztí elő. A «Jogi vizsgák letétele» c. alatt most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

NESTLÉ
gyermekliszjtje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek
régbevált tápláléka

50. év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tej
tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerertárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák körmöcbányai intézete az 1911/1912. tanévre pályázatot hirdet 15 siketnéma gyermek felvételére. A növendékekért fizetendő ellátási díj évi 240 korona, mely szegény gyermekek szüleinek elengedtetik. Bányászok, erdészek, valamint bányász- és erdőkinestári alkalmazottak gyermekei a m. kir. pénzügy-, illetve földmívelésügyi miniszter által létesített alapítványi helyekre ingyen vétetnek fel. Felvételnél továbbá későbbi korban megsiketült gyermekek is, kik a beszédnek sajtóról való leolvasását tanulják meg. Felvételért folyamodónak a felvétel módjaitól az intézet igazgatósága szívesen nyújt felvilágosítást és a folyamodáshoz szükséges nyomtatványokat díjtalanul küldi meg.

— **Pályázat.** A lévai m. kir. állami tanítóképző-intézet I. osztályba a jövő 1911/12. tanévre 40 növendékkel vesz fel. De felvesz az intézet a felsőbb osztályokba más intézetből is jó magaviseletű és legalább jeles előmenetelű növendékeket. Jó magaviseletű és megfelelő előmenetelű növendékek számára a nm. vall. és közokt. miniszter ur a következő kedvezményeket nyújtja, még pedig mind a négy osztályban. 1. Teljes ingyenes helyeket, melynek állnak ingyenes-étkezésből s havi 10 kor. lakáspénz-kedvezményből, melyért a növendék lakáson felül tisztogatást és mosást is kap. 2. Földdíjas helyeket, melyek azzal a kedvezmény-nyel vannak összekötve, hogy évi 140 kor. ellátási díj és évi 50 kor. lakáspénz befizetése ellenében

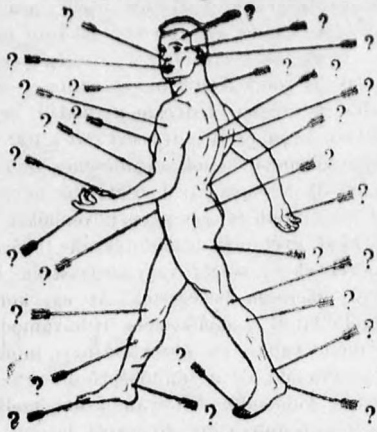
a növendék teljes ellátást nyer, mert az ellátási költség felét az állam viseli. 3. Havi 14 koronás ösztöndíjas helyeket. 4. Teljes fizető, azaz évi 280 kor. étkezési és évi 100 kor. lakásdíj befizetésével összekötött helyeket. 5. Tiszteletes ellátásról annak is gondoskodik az igazgatóság, akit a miniszter ur minden kedvezmény nélkül, bejárónak vett fel. Az ellátás díja itt is évi 280 + 100 = 380 korona. A folyamodványok beküldésének határideje május hó 31-ik napja. Az I. osztályba felvesz az intézet oly épített és egészséges növendéket, akik életük 14-ik évét már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s a polgári vagy középiskolai IV-ik osztályt sikeresen bevégezték. Az egy koronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg irt folyamodvány a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz címezendő, de a tanítóképző-intézeti igazgatósághoz küldendő. A folyamodvány mellékei: a) születési bizonyítvány; b) iskolai bizonyítvány a mult iskolai évről s ha a tanuló még iskolába jár, az első felületi értesítő a jelen iskolai évről; c) orvosi bizonyítvány arról hogy a folyamodó a tanítói pályára alkalmas ép egészséges; továbbá d) újraoltási bizonyítvány; e) hiteles községi bizonyítvány a szülők és folyamodó vagyoni állapotáról, a családfő polgári állásának, évi jövedelmének és a szülői gondozás alatt álló keresetképtelen kiskorú gyermekek számának, éveinek él életkorának feltüntetésével; f) ha a folyamodó már nem jár iskolába: erkölcsi bizonyítvány; g) ha a folyamodó még tanul, akkor utolsó évi bizonyítványát legkésőbb július hó 1-ig tartozik pótlólag beküldeni. E bizonyítvány nélkül a folyamodvány tekintetbe nem vehető. A folyamodás eredményéről a tanulók hozzátartozóit augusztus hó második felében hivatalosan értesíti az igazgató, éppen azért a folyamodó pontos címét, ahova az értesítést várja lakóhelyének (vármegye utolsó posta) megjelölésével írja a folyamodvány külső lapjára. A felvétel azonban csak akkor válik érvényessé, ha a felvett növendéknek zenei hallása s testi állapota megvizsgáltván, az kifogás alá nem esik.

— **Emésztési zavarokat felnőtt gyomorbetegségeknél és öregeknél** elhárít az ötven évvel ezelőtt feltalált, s eredetileg a gyermektáplálásra hivatott Nestlé-jápeledelel, mely a legtisztább alpesi tejet tartalmazza. E lehető legjobban emészthető tápeledelel az orvosi praxisban mint dietikum kipróbálva és ajánlva van. Próbadobozokat és ismertető iratokat ingyen küld a francia-svájcí Nestlé-társaság (felnöttek szakosztálya): Wien, I., Biberstrabe 11. Magyar levelezés. Dobozonként 1 korona 80 filléért minden gyógyszerertárban és drogeriában használati utasítással együtt kapható. Óva intünk utánzatoktól, különösen a cacao és mészfosphát tartalmú tápszerekről, amennyiben tudvalevő dolog, hogy azok székrekedést okoznak.

— **Ingyenes fürdőkalauz.** A magyar fürdők felvirágztatásának ügyét legrégebben szolgálja a »Fürdők és Nyaralóhelyek« című magyar fürdőkalauz, melynek XV. évfolyama, dr. Fodor Oszkár gondos szerkesztésében, most hagyta el a sajtót. A tisztesen kiállított és számos illusztrációval tarkított könyv hű tükrre a magyarországi fürdőviszonyoknak. A művet nemcsak ingyen kapja bárki, aki a »Fürdők és Nyaralóhelyek« kiadóhivatalához Budapest, Dohány-utca 39, fordul, hanem a könyvet a kereskedelmiügyi miniszter egy rendelete folytán az államvasutak összes kocsijában is elhelyezi a kiadóhivatal. A »Fürdők és Nyaralóhelyek« az egyetlen magyar fürdőkalauz, mely kizárólag 20 fillér portódíj ellenében egész éven át bárkinek ingyen áll rendelkezésére.

— **Dohányzók figyelmébe.** A Jacobi Antinicotin cigaretta hüvelyt a dohányzók annyira kedvelik, hogy sokan utánozzák, de jóságát elérni senki sem tudja. Vásárlásnál vigyázzunk, mert csakis fadobozban a »Jacobi« jelzéssel valódi.

Vannak fájdalmai!

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsápillulákat, melyek egyedül készítette Feller V. Jenő, udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

I. A Feller-féle Elsáfluidó saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengeséget, oldalszúrást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábat, bénulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidót, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a «Feller» nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üvegként 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajók, görcs, étvágytalanság, veseség, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsápillulákat. 6 dobozként 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 126. sz. (Zágrábmege).

— Sok embernek, kellemetlen szaga és ize van szájában. Ezen bajon nagyon könnyen lehet segíteni, ha naponta, reggel és este a szájbőltítéshez néhány csepp fodormenta - lysoformot használunk, mely kitűnő szájfertőtlenítő szer s rögtön és biztosan szünteti meg a kellemetlen szagot. Üvegje 160 filléért minden drogériában és gyógyszerárban kapható.

Ha nem ehét, rosszul érzi magát, az orvosilag kipróbált

Kaiser gyomor-borsmenta Karamellái

biztos segítséget hoznak. Jó étvágyat kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét

Éltető és üdítő hatásuknál fogva meneteléseknél nélkülözhetetlenek.

Csomagolva 20 és 40 fillér.

Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margótyi J. örökösai gyógytárában Selmecebányán. Walko J. K. Szentistványi A. Gólnieebányán.

— Tudja Ön már, hogy mi a lysoform? Tökéletes fertőtlenítő szer, különösen nőknél alkalmas a mindennapi intim toillettra. Orvosok legmelegebben ajánlják a lysoformot; mely minden gyógyszerárban és drogeriában kapható üvegenként 80 fillér árban.

Levesek,

mártások,

főzelékek stb.

kitűnő, erőteljes izzt kapnak, ha azok elkészítéséhez a

MAGGI-féle húsleves - kockából

előállított húslevest használunk.

Darabja 5 fillér.

Oly hölgy,

ki egészséges bőrápolásra tart valamit, hogy a szeplőket ki-kerülje és gyöngéd fehér arc-szín nyerjen és fentarlson az csakis:

Vesszőparipa-Liliumtejszappannal
(Védj. Steckempler) mosakszik.

Bergmann & Co., Teischen a. E. Egy db. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogueriában, valamint illatszertüzletekben is.

A közönség köréből.

Igen tisztelt Szerkesztő Tanár úr!

Tisztelettel kérem, sziveskedjék alábbi soraimat, válaszképen becses lapjának mult heti számában »Temetői botrány« c. személyemmel foglalkozó közleményre ugyanolt közzéteni.

E lap mult heti számában csekélységgel jobb ügyre méltó gondnal foglalkozó támadásra vonatkozólag legyen szabad röviden a következőket megjegyezmem:

A «ne sutor ultra crepidam» közmondás jutott eszembe, mikor a kirohanást elolvastam, látván a rosszakaratot s a teljes járatlanságot azokban a dolgokban, miket a t. »jelenvolt« urak kritika tárgyává akartak tenni. Nem az önvédelem szól tehát belőlem, mikor e sorokat írom, mert erre szükségem nincsen, nem lévén hivatalos ténykedéseimérei, fölöttes hatóságomon kívül, senkinek sem felelős, de teszem ezt azért, hogy a tendenciósusan félrevezetett jobbhiszeműeket felvilágosítsam.

Az egyház törvényei, mint az alábbiakból látható, a legvilágosabban tiltják minden világiás dolognak a temetőbe, mint az egyházhöz tartozó szent helyre való behozatalát. Ezt tudva, már a temetésre menet megkértem a zenekart, hogy a sírnál ne játsszanak magyar dalokat. Udvarias kérésémet nem teljesítették, egészen jogos volt tehát felháborodásom! A közlemény oly színben tünteti fel eljárásomat, mintha én specialiter az öngyilkos Magdics Kálmánra való tekintetből tiltottam volna el a magyar dalok játszását. Nem áll, csak az egyház törvényeit tartottam szem előtt és hasonlóképen cselekedtem volna, válogatás nélkül, akárki fia temetésénél. Szokásra sem hivatkozhatik velem szemben senki sem, amennyiben Selmecebányán nekem ez volt az első ilyenfajta temetésem. Információt nem kaptam, nem kértem, de nem is kérhettem, mert honnan tudhattam volna, hogy Magdics Kálmánt cigányzenével temetjük?! De ha kaptam volna is, meggyőződésemnek ez esetben is érvényt szereztem volna. Azt a jóakaró kioktatást pedig, mely szerint különösen egy papnak nem szabad az ilyeneket megengednie, mert nem a közönség függ a paptól, hanem a pap a közönségtől, köszönöm, de el nem fogadom! Csak nem gondolják a tisztelt »jelenvolt« urak, hogy az egyház az egyesek jó avagy rossz kedvéhez fog alkalmazkodni, következésképpen én sem, mikor az ő nevében ténykedem!

A legbántóbb azonban az, hogy nem elég-szenek meg csupán velem, hanem más ártatlan

áldozatokat is keresnek. Legyenek a t. urak meggyőződve, hogy amit tettem, a saját iniciatívából cselekedtem, sem tanácsot, sem utasítást erre nézve nem kaptam. Ezért más uton is szerezhetnének elégtételt! Bármit ír, vagy mond is valaki, iparkodjék mondása igazáról meggyőződni, mert gyanusítani valakit, nem a jellemesség attribútuma! A közlemény ama passzusán pedig, hogy nem jót sejtve ellillantam a temetőből, jót kacagtam, mintha más alkalommal tovább időztem volna a temetőben, vagy pedig lassúbb tempóban hagytam volna ott, mint ez esetben! Jelenleg azonban félve gondolok már rá, mert csak ezek után látom, kik is álltak engem ottan körül! A jövőre vonatkozólag jegyezze meg a tisztelt »jelenvolt« urak, hogy amint mostan, úgy a jövőben sem fogok sem én, sem mások az egyházakban senkitől, legkevésbébb a »jelenvolt« t. uraktól direktívákat elfogadni!

Hogy eljárásom korrektségéről annál jobban meggyőzzek mindenkit, az egész ügyet, a plébános hivatal útján, a főt. plébános úr comitatívájával, felterjesztettem a legilletékesebb felettes hatóságomnak, a püspök úr Ömeltóságának, kinek választát teljes egészében közlöm.

3294. szám. Fdó Plébános Úr! Tegnapról keltezett 216. sz. beadványa kapcsán értesítem Tdőségedet, hogy a temető arra lévén rendelve, hogy holtuk után a hívők testeit, kik életükben a Szentlélek edényei és szervei valának, magába fogadja, az egyház rendelkezése szerint, ünneppélyes felszenteltetésben részesül s ez által kivonatik a mindennapiság és minden világiás használat köréből: a szó szoros értelmében szent helyé lesz.

»Indubie, rendeli az 1860.-ki esztergomi egyházmegyei zsinat, (Stat. 41.) coemeterium locus sacer est et pro tali per SS. Canones declaratur et desideratur, ut in reverentia velut locus eorum, qui surrecturi sunt a mortuis, servetur.« Azért legyen Tdőségednek arra gondja, hogy a plébániája területén lévő katolikus temető mindenképpen tiszteltben tartassék s amennyiben a hely szentségével, a sírok komolyságával s a feltámadás reményességében ottan eltemetett hívek örök nyugodalmával össze nem férő szokások lábra kaptak volna, azok megszüntetessenek. Meg vagyok győződve, hogy jámbor hívei és minden jó érzelműek, kik halottjaik és azok nyugvó helye iránt már a természettől is sugalt kegyelettel viseltetnek, ezen törekvésében segítségére fognak lenni. Ájtatos imába ajánlottan vagyok, Esztergomban, 1911. május 22. Rajner Lajos püspök, érs. ált. helytartó.

Ezek után kijelentem, hogy semmi, ez ügyre vonatkozó további megjegyzésre többé nem reflektálok.

Maradtam az igen tisztelt tanár úrnak, őszinte tisztelője
Zachár Ádám
r. kath. s. lelkész.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltétek nem felelős a szerk.

Henneberg-selyem

csak egyenest! Fekete, fehér és színes, 1 korona 35 fillértől méterenként, blúzra és ruhára, Franko és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával

Henneberg selyemgyáros. Zürich.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó házszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ülé életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Videki gyógyszeriarakban kérjük Moll készítményeit

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **Bedörzsölés**

államert, régi jó birnevű házszer szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2-

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

Köszönetnyilvánítás.

Az irgalmas-nővérek mély hálájukat fejezik ki Selmezbánya nagyérdemű közönségének szerett nővéruk elhunytával megnyilvánult igaz részvételükért.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseimnek, kik jötevé rokonom Macz Ferenc borbély mesternek a szegényházból történt temetése alkalmából, melynek ő volt első lakója s hol őt a trezt, nővérek legbuzgóbb odaadással latták el és apolták, fájdalomának enyhíteni iparkodtak de különösen a t. borbély mester uraknak ezuton nyilvánítom szívből jövő köszönetemet.

Kozáry Anna.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejthetetlen, szerencsétlenül elveszett gyermekünk elhalálozásánál részvételükkel mély fájdalomukat enyhítették, hálás köszönetünk nyilvánítását.

Magdies Kálmán és családja
Csongorád
Magdies János mint nagybátyja.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

5700 sz. Magyar királyi honvédelmi Miniszter 18.

Selme- és Bélabánya szab. kir. város közönségének.

Felhivom a törvényhatóságot, hogy a lakos-ságot a közös hadseregbeli legénységnek aratás idejére leendő szabadságolása tárgyában 1910. évi május hó 10-éről 4483. eln. szám alatt kiadott és a »Rendelekek Tára« 1910 évfolyamában (387 oldalon:) közzétett körrendeletem, VI. pontjának hatodik bekezdése értelmében a szokásos módon haladéktalanul figyelmeztesse, hogy a közös hadseregnek, — földművelő- és mezeti-munkás-osztályhoz» tartozó tényleges állományu legénysége az aratás és egyéb fontos mezeti munkák végzésének idejében három hétre leendő szabadságoltatást személyesen kihallgatáson (rapporton:) kérheti mely kérelmezés teljesen díjtalan. Az alárendelt közegek utasítandók, hogy idézett körrendeletemet, az abban foglalt utasítások értelmében a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel hajtsák végre.

Budapest, 1911. évi május hó 18-án.

A miniszter helyett:
Karátson s. k.
államtitkár.

Magy. kir. honvédelmi miniszter. 51316. H. M. számhoz. 24—1911.

Pályázati Hirdetmény.

Báró Wüllerstorf-Urbair altengernagy által két szegény tengerész katona segélyezésére létesített alapítványra.

A »Mária Anna császárné alapítványi-bizottság« pályázatot hirdetett a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katona között az 1911. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. hadtengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el. Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján, fizettetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újból való elnyerését nem zárja ki. Felhivatnak tehát a jogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat *folyó év július hó 1-ig* a triestzi cs. és kir. tengerész kerületi parancsnok-sághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

- 1, hogy a cs. és kir. hadtengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata által keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottat el;
- 2, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult. Ez utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július hó 1-én túl beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

3911./sz. 1911./vt.

Mészeldási Hirdetmény.

- Ezennel közhírré teszem, hogy a mészégetés házikelészbe vétetvén, egységárai a következők:
- 1./ 1 q. méz az égetés helyén220 fil.
 - 2./ 1 q. » (de legalább 10. q.) házhoz száll. 320 fil.
 - 3./ 1 q. » a selmeci raktárban 360 fil.
 - 4./ 1 q. oltott méz » 180 fil.

Az első kettőre vonatkozólag az eladással a városi főerdőmérnök, a többire nézve a városi számvevőség bizatott meg.

Selmezbányán 1911. évi május hó 18-án.

Horváth Kálmán
polgármester.

HIRDETÉSEK

Kiadó lakások.

A Szentháromságtéren levő II/6. sz. Kachelmann-féle házban két udvari lakás **folyó évi augusztus hó 1-től kezdve kiadó.**

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy vendéglőm és kávéházam teljes berendezését **folyó évi július 1-től** kezdve kiárúsítom.

Egyes tárgyak vételére előjegyzést (vagy előleget) már most is elfogadok.

Egy Pallas nagy lexikon (18 kötet) egy üveg szekrényvel.
Egy sör apparátus teljes felszereléssel.

ÓVÁS!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebbi rendszérű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárúsítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben szerzhetők be

melyek ezen címerrel vannak ellátva.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Selmezbánya, Kossuth Lajos-tér 4.

Sembery-féle ház.

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönség szives tudomására hozni, hogy az általánosan legjobbnak elismert

Schrammit

padlózománc gyártmányom kg.-ént 240 koronáért **Engel Zsigmond** fűszerkereskedésében kapható.

Saját érdekükben kérem annak jószágáról egy próbarendelés útján meggyőződni.

Kiváló tisztelettel
Schramm Kristóf.

Braun Márton
Hungária-szállodás.

Tisztelettel

FELDMAN NÁNDOR és TÁRSA

bank-üzlete

Budapest, VI., Andrássy-ut 50.

Első Magy. Általános Biztosító Társ. kerületi főügynöksége.

Kölcsonök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztéses- és egyszerű jelzálog-kölcsonök, építési-, tisztviselői-kölcsonök; értékpapírok, tőzsdéi árfolyamon; állami-, városi subvenciók eskomptálása; kölcsonök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes.

Magyar és német levelezés!

Telefon 21-10.

Magyar és német levelezés!

Szivarkapapír és szivarkahüvely

ABADIE

PÁRIS

Minden tőzsdében kapható

„M-i-i-t” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyk fadohozban!

Vigyázzon! Csakis a «JACOBI» jelzéssel valódi!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy a lipesci

szabász-akadémiáról,

melyet sikerrel végeztem, visszatértem s üzletemet tovább folytatom.

32 koronától feljebb készítek öltönyöket, felöltöket s bámulatosan olcsó áron mindenfajta ruhadarabot.

Tisztelettel

Vén Ferenc

férfiszabó.

Selmecebánya, Alsó Rózsa-utca 223.

Eladó ház.

Az intézet tulajdonában levő Honvéd-utca 1/60. számú, **Hirschner-féle egyemeletes ház**, amelyben két négyszobás, kerttel bíró lakás van, **jutányosan eladó.**

Bővebbet a Selmecei Népbankban.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

FRITZELAKK " NUMATA "

a legjobb padlófesték zománclakkfesték házi használatra. bútorak ajtóinak sfb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KÍADÓSI

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: ifj. Marschalko Gyula, Ernst Zsigmond fűszerkereskedésében Selmecebányán.

Üdvözlét Grázból!

Mielőtt szükségletét fedezi, kérje tőlem gazdag tartalmu mintagyűjteményemet, a legjobb styria

férfi- és női lodenről

vadász-, erdész-, turista-, rodel és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kitéve vannak, de különösen az én-valódi styria női loden-ről gyönyörű mintákkal, utazási- és séta-kosztümöknek, valamint összes divatszövegelméről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általánosan elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kiviteli cégtől

VINZENZ OBLACK

es. és kir. udvari posztó-szállító
Gráz, Murgasse 9. szám.

Mintakönyvek szabómesterek és szabónők részére kívánatra rendelkezésükre állanak.

Zacherlin

mint felülmulhatlan

„rovarirtó“

hathatósan segít

☛ Csakis palackokban kérje!

A tisztességes, becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetetlen, hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatókosan figyelmeztetünk, hogy utánaotoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló ilvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „ZACHERLIN“ névre.

Kapható: Selmecebányán: ifj. Marschalko Gyula, Engel Zsigmond, Ernst Zsigmond, Hodrusbányán: Weisz Jakab. Ipolyságon: Berczeller M., Ivats Andor, Dombó Károly utóda Barack Ignác, Csoka József. Korponán: Trnovszky Károly, Rumann Gyula. Kőrmöcebányán: Freud Maró, Gazdik János, Klein Hermann, Ritter Lipót J. Mosócson: Perl János fia, Fogyasztási Szövetkezet. Ujbányán: Cservinka M., Heinrich Ede. Zníóváralján: Schönaich Viktor.

